

7.5.2025

Ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelma

Ohjelmasuunnitelma

23.4.2025

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
kirjaamo.vm@gov.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
registratorskontoret.fm@gov.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

Asiakirjan tiedot

Hanke	Ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelma	
Hankkeen kesto	2024–2027	
Asianumero	VN/36598/2023	
Asiakirjan tyyppi	Ohjelmasuunnitelma	
Aloitettu, pvm.	2.10.2023	
Päivitetty, pvm.	23.4.2025	
Laatija	Ruostetsaari	
Tila	Luonnos	
Versio	0.4	
Hyväksynyt	Ohjelman ohjausryhmä	9.4.2024, 7.5.2025

Versiohistoria

Versio	Pvm.	Laatija	Muutokset
0.1	14.12.2023	Ruostetsaari, Hotari (DVV)	
0.2	12.2.2024	Ruostetsaari	Sisältörakenteen muutokset, toinen versio
0.3	28.3.2024	Ruostetsaari	Tekstin viimeistely
0.4	23.4.2025	Ruostetsaari, Anttila	Asettamispäätöksen muuttamisen mukaisten tehtävien lisääminen ja tarkennuksia hallituksen esityksen pohjalta.

Sisällys

1 Johdanto.....	4
2 Ohjelman tausta	4
3 Ohjelman tavoitteet ja vaikuttavuus	5
3.1 Ohjelman tuottavuustavoitteet	7
4 Ohjelman toimeenpano	8
4.1 Lainsäädännön uudistaminen	8
4.1.1 Säädosvalmistelun esiselvitysvaihe	9
4.1.2 Säädosvalmisteluhanke	9
4.1.3 Yksityisten digipostipalveluiden hyödyntämisen mahdollistavien säädosmuutosten valmistelu	10
4.2 Ensisijaisuuden toteuttamisen kehittämishanke	10
4.2.1 Suomi.fi-viestien tekninen ja toiminnallinen kehittäminen.....	11
4.2.2 Muutoksen tuki viranomaisille ja hallinnon asiakkaille	11
4.2.3 Viestintä ja markkinointi.....	12
4.3 Yksityisten digipostipalveluiden hyödyntämisen mahdollistava toimeenpano	12
4.4 Valtionavustukset viranomaisille Suomi.fi-viestien käyttöönottamiseksi	13
5 Ohjelman aikataulu ja vaiheistus	13
6 Ohjelman organisointi ja ohjausmalli	14
6.1 Ohjelman ohjausryhmä	15
6.3 Raportointi ja dokumentaatio.....	16
7 Ohjelman liittymät, riippuvuudet ja rajaukset	17
7.1 Ohjelman liittymät ja riippuvuudet.....	17
7.2 Kehittämisen keskeiset rajaukset	18
8 Ohjelman budjetti	19
9 Riskit ja riskienhallinta	19

1 Johdanto

Tässä asiakirjassa kuvataan valtiovarainministeriön 27.3.2024 asettaman Ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishojelman tavoitteet ja tehtävät sekä ohjelman toimeenpanossa käytettävät keskeiset menetelmät. Ohjelma ja sen toimintaa ohjaava ohjausryhmä on asetettu toimikaudelle 27.3.2024 – 31.12.2027 (VN/36598/2023, VN/36598/2023-VM-11).

Ohjelman laajuuteen lukeutuva lainsäädäntötyöryhmä on asetettu 13.5.2024 toimikaudelle 13.5.2024–31.3.2025 (VN/9952/2024, VN/9952/2024-VM-12).

2 Ohjelman tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa todetaan, että Suomi siirtyy asteittain digitaalisten palveluiden ensisijaisuuteen viranomaisasiointikanavana aloittamalla kehitystyö ensisijaisesti digitaalisesta viranomaisviestinnästä (s. 112). Tässä ohjelmasuunnitelmassa viranomaisten digitaalisella viranomaisviestinnällä tarkoitetaan ennen muuta viranomaisten lähettämiä sähköisiä tiedoksiantoja.

Tarkoituksena on, että kehittämisen myötä sähköisesti asioivat kansalaiset saavat viranomaispostin pääasiassa sähköisesti paperipostin sijaan. Lainsäädännön valmistelussa huomioidaan oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden sekä hyvän hallinnon vaatimusten toteutuminen. Lisäksi samalla on huolehdittava, että vaihtoehtoisia asiointi- ja viestintäkanavia on tarjolla niille, jotka eivät pysty käyttämään digitaalisia palveluita.

Kehittämällä toimeenpannaan myös hallitusohjelmaan sisältyvän valtionhallinnon tuottavuusohjelman tuottavuustavoitteita. Talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi 6.2.2024 kokouksessaan sähköisen asioinnin ensisijaisuuden mahdollistavan lainsäädäntötyön priorisoimisesta siten, että kehittämisen kautta saatavien tuottavuushyötyjen toimeenpano mahdollistuu. Valtionhallinnon tuottavuusohjelmalla tuetaan hallituksen julkisen talouden kestävyystavoitteita erityisesti digitalisaation keinoin. Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi 30.1.2025 kokouksessaan ohjelmakokonaisuuden laajentamista mahdollistamaan myös yksityisten digipostipalveluiden hyödyntäminen viranomaisen tiedoksiantomenettelyssä.

Digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuus toteutetaan kahtena rinnakkaisena kehityshankkeena. Ensimmäisessä hankkeessa toteutetaan tarvittavat lainsäädäntö- ja tietojärjestelmämuutokset mahdollistamaan ensisijaisesti sähköisten viranomaisviestien toimittaminen niille hallinnon asiakkaille, jotka jo nykyisellään asioivat sähköisesti. Ratkaisu pohjautuu Suomi.fi-viestien hyödyntämiseen. Samalla kansalaisille myös viestitään tulevasta muutoksesta, kehitetään digitukea ja tuetaan viranomaisia tuottavuustavoitteiden saavuttamisessa sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn liittyen. Hankkeen toisessa vaiheessa toteutetaan lainsäädäntö- ja tietojärjestelmämuutokset, jossa viranomaisen sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä tuodaan Suomi.fi-viestien rinnalle hyödynnettäväksi yksityiset digipostipalvelut, joihin käyttäjä voi halutessaan valita vastaanottaa muun sähköisen viestiliikenteen lisäksi myös viranomaisten lähettämät sähköiset tiedoksiannot. Toimeenpanolla tavoitellaan sitä, että kansalaisilla on mahdollisuus valita käyttämänsä palvelu ja että sähköisen postin voisi halutessaan pääsääntöisesti vastaanottaa yhdessä palvelussa. Yksityiset digipostipalvelut hyödyntävää ratkaisua suunnitellaan yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa.

Hallitusohjelman mukaisesti hallitus myös seuraa ja jatkaa Suomen digitaalisen kompassin (VNS 10/2022 vp) tavoitteiden edistymistä (s. 113). Digikompassi on vuoteen 2030 ulottuva kansallinen digistrategia, joka luo

kokonaiskuvan Suomen digitalisaatiokehityksestä ja ohjaa kansallisen kehitystyön suuntaa. Digitaalinen kompassi asettaa tavoitteeksi, että julkisen hallinnon digitaaliset palvelut ovat hallinnon asiakkaille ensisijainen tapa asiointiin ja että julkisia palveluita tarjoavat organisaatiot pienentävät hiilijalanjälkeään viestimällä asiakkailleen ensisijaisesti sähköisesti.

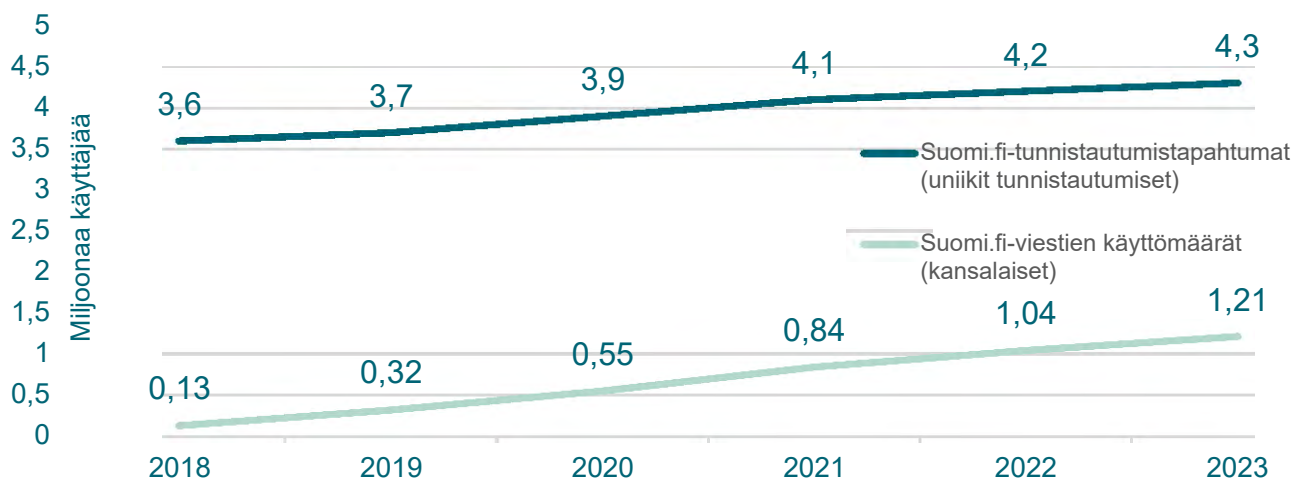
Nykytilassa viranomaiset lähettävät pääsääntöisesti tekemänsä tiedoksiannot asiakkaalle postitse paperilla, ellei asiakas ole antanut erikseen suostumusta sähköiseen tiedoksiantoon eli yleensä Suomi.fi-viestien käyttöön. Digi- ja väestötietovirasto ylläpitää hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa (571/2016) tarkoitettua Suomi.fi-viestinvälityspalvelua, jonka avulla viranomainen ja hallinnon asiakas voivat lähettää toisilleen sähköisiä viestejä.

Suomi.fi-viestien käytettävyyttä on selvitetty viimeksi syksyllä 2023, kun Verohallinto toteutti valtiovarainministeriön toimeksiannosta selvityksen Suomi.fi-viestien käytöstä osana Verohallinnon asiointipalvelun käyttöä. Selvityksessä todettiin palvelun käytettävyys kokonaisuutena hyväksi ja ongelmakohdat tunnistettiin jatkokehitystyöllä ja viranomaisille suunnatulla ohjeistuksella ratkottaviksi. Selvityksen mukaan merkittävä osa niistä kansalaisista, jotka eivät tällä hetkellä hyödynnä Suomi.fi-viestejä, uskoo palvelun jäävän käyttöön, jos se tulisi aktivoitua. Vain noin kolmannes niistä, jotka eivät tällä hetkellä hyödynnä Suomi.fi-viestejä, ei olisi toteutetun kyselytutkimuksen mukaan valmis ottamaan viranomaispostia vastaan digitaalisessa muodossa. Selvityksessä korostui Suomi.fi-viestien heikko tunnettavuus, jota on validoinut myös Digi- ja väestötietoviraston tuottamat Suomi.fi-viestien asiakasymmärrys selvitykset.

Valtiontalouden tarkastusviraston syksyn 2022 tarkastuskertomuksessa tuotiin myös esille, että lainsäädännöllä on keskeinen merkitys Suomi.fi-viestien käytön leviämiseen. Vertailukohtana käytettiin Tanskaa, jossa sähköisen viestinvälityskanavan käyttö on säädetty vastaanottajille lähtökohtaisesti pakolliseksi, ellei ole erityistä syytä siitä poiketa. Nämä tekijät yhdessä palvelun huonon tunnettavuuden kanssa viittaavat siihen, että Suomi.fi-viestien käyttöä kansalaisten keskuudessa on toimenpiteillä mahdollista lisätä ja siten tuottaa merkittäviä säästöjä julkiselle hallinnolle.

3 Ohjelman tavoitteet ja vaikuttavuus

Ohjelman sisältämät toimenpiteet ovat osa digitaalisen ja tehokkaan julkisen hallinnon kehittämistyötä sekä hallitusohjelmaan sisältyvän valtionhallinnon tuottavuusohjelman toimeenpanoa. Vuonna 2023 noin 4,3 miljoonaa kansalaista asioi digitaalisesti julkisen hallinnon palveluissa (Suomi.fi-tunnistus -palvelun lokitiedot). Kuitenkin vain noin 1,3 miljoonaa kansalaista on siirtynyt sähköiseen tiedoksiantoon eli ottanut Suomi.fi-viestit-palvelun käyttöön (tilanne helmikuu 2024). Siirtymällä ensisijaisesti sähköiseen ja tiedoksiantotapaan saavutettaisiin säästöjä ja tehostettaisiin viranomaisprosesseja.

Kaavio 1: Suomi.fi-viestien käyttömäärät kansalaisten piirissä ovat jääneet selvästi Suomi.fi-tunnistautumisen käyttömääriä pienemmiksi ja siirtymä niiden hyödyntämiseen vapaaehtoisuuteen pohjautuvalla toimintamallilla etenee hitaasti. Lähteet: Suomi.fi-tunnistautuminen (lokitiedot), Suomi.fi-viestit palvelun käyttäjätilastot.

Suomi.fi-viestit on Digi- ja väestöviraston tuottama sähköisen asioinnin tukipalvelu, joka tarjoaa viranomaisille ja hallinnon asiakkaille tietoturvallisen tavan lähettää ja vastaanottaa viestejä ja asiakirjoja viranomaisasiointiin liittyen. Palvelun tuottaminen perustuu hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annettuun lakiin (571/2016), joka jo nykyisellään asettaa suurimmalle osalle julkisen hallinnon viranomaisista lakisääteisen veloitteen hyödyntää Suomi.fi-viestejä (5.1 §). Käyttöönottojen eteneminen eri viranomaisissa on ollut joiltakin osin hidasta, koska toteutus vaatii esimerkiksi integraatioita valmisohjelmistoihin eri toimialoilla.

Suomi.fi-viestit käyttöönettävien kansalaisten määrä on vuosien ajan kasvanut noin 15 000 käyttäjällä kuukaudessa eli noin 180 000 käyttäjällä vuosittain. Ilman toimenpiteitä ja puhtaasti vapaaehtoiseen malliin pohjautuen puuttuvien käyttäjien saamiseksi Suomi.fi-viestien piiriin kuluu arviolta 15–20 vuotta. Laaja-alaisen käyttöönoton tavoite edellyttää olemassa olevan palvelun teknistä kehittämistä, lainsäädännön uudistamista sekä viranomaisille ja kansalaisille tukea ja informaatio-ohjausta palvelun hyödyntämiseen.

Suomi.fi-viestien laaja-alaisen käytön tavoitteen toteutuminen edellyttää myös, että yhä useampi viranomainen ottaa omassa toiminnassaan Suomi.fi-viestit käyttöön. Valtiontalouden tarkastusvirasto toteaa vuoden 2022 tarkastuskertomuksessaan, että Suomi.fi-viestien käyttö viranomaistoiminnassa on toistaiseksi rajallista ja palvelun hyödyntämisen aste on huomattavasti matalampi kuin muissa Pohjoismaissa (VTV:n tarkastuskertomukset 10/2022). Kansalaisia koskeva digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuus astui Tanskassa voimaan vuonna 2014. Viestit-palvelun mahdollisuudet perinteisen paperimuotoisen postin vähentäjänä on viranomaistoimijoissa tunnustettu, mutta VTV:n tarkastushavaintojen mukaan käyttöönoton leviäminen viranomaistoiminnassa edellyttäisi säädösmuutosten lisäksi myös palvelun asiakaslähtöistä kehittämistä sekä palvelun käytön selkeyttämistä osana viranomaisten asiointiprosesseja.

Suomi.fi-viestien lisäksi kehittämisellä mahdollistetaan viranomaisten tiedoksiantojen toimittaminen ja vastaanottaminen myös yksityisiin digipostipalveluihin. Toimeenpanolla tuetaan kansalaisten valinnanvapautta ja laadukasta asiointikokemusta sekä luodaan edellytyksiä uusille digitaalisille liiketoimintamalleille, digitaalisen kasvuympäristön vahvistamiselle ja innovaatioille.

Ohjelman tavoitteet ovat seuraavat:

- Sähköisistä tiedoksiannoista tehdään lainsäädäntötoimin ensisijaista heille, joille se on mahdollista. Tuetaan hallinnon asiakkaita siirtymässä informaatio-ohjauksella ja neuvonnalla.
- Tuotetaan julkiselle hallinnolle säästöjä toimittamalla hallinnon asiakkaille tiedoksiannot postitse toimitettujen paperikirjeiden sijasta ensisijaisesti sähköisesti.
- Mahdollistetaan viranomaisten tiedoksiantojen toimittaminen myös yksityisiin digipostipalveluihin hallinnon yhteisen viestinvälityspalvelun lisäksi.
- Kasvatetaan hallinnon yhteisen viestinvälityspalvelun käyttöönotaneiden julkisen hallinnon organisaatioiden ja julkista tehtävää hoitavien organisaatioiden lukumäärää lainsäädäntötoimin, informaatio-ohjauksella ja neuvonnalla sekä tukemalla viranomaisia palvelun käyttöönotossa valtionavustuskierroksen kautta.
- Mahdollistetaan Suomi.fi-viestien ja muiden digipostipalveluiden laajempi ja sujuvampi käyttö kehittämällä palvelua asiakaslähtöisesti tukien hallinnon tuottavuustavoitteita.
- Laaditaan vaihtoehtoja ja ratkaisuja asteittaiselle siirtymälle kohti laajempaa digitaalisten palveluiden ensisijaisuutta viranomaisasiointikanavana julkisessa hallinnossa.

3.1 Ohjelman tuottavuustavoitteet

Kehittämällä tavoitellaan tuottavuushyötyjä koko julkiselle hallinnolle. Suorat kustannussäästöt muodostuvat viranomaisten postituskustannusten vähentymisenä paperisten kirjeiden korvautuessa sähköisillä Suomi.fi-viesteillä. Epäsuorina hyötyinä DVV on arvioinut Suomi.fi-viestien käyttöönoton mahdollistaman käsittelyn automatisoinnin ja ajan säästämisen viranomaisten prosesseissa. Epäsuorien hyötyjen toteutumiseen vaikuttaa, miten hyvin viranomaiset kehittävät uusia ratkaisuja, toimintatapoja ja prosesseja, jotka tuovat säästöjä ja joiden avulla automatisointi on mahdollista. DVV ei ole laskennallisesti arvioinut epäsuorien hyötyjen potentiaalia.

Arviota saavutettavista suorista säästöistä on tarkennettu osana sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevan hallituksen esityksen valmistelua. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on arvioitu, että sähköisen tiedoksiantotavan ensisijaisuudella saavutettaisiin yhteensä noin 30 miljoonan euron vuotuiset säästöt valtiontaloudelle, jotka kohdentuisivat tiedoksiantoja toimittavien viranomaisten toimintamenomomenteille. Lisäksi esityksessä on arvioitu, että kuntataloudelle muodostuu noin 4 miljoonan euron vuotuinen säästö ja hyvinvointialueiden talouteen noin 2 miljoonan euron vuotuinen säästö. Suorien taloudellisten säästöjen toteutumiseen vaikuttaa kuitenkin se, kuinka moni Suomi.fi-tunnistusta käyttävä henkilö päättää poiketa ensisijaisuudesta jatkamalla paperikirjeiden vastaanottamista, viranomaisten viestinvälityspalvelun käyttöaste sekä jatkuvien kustannusten suuruusluokka huomioiden myös yksityisten digipostipalveluiden hyödyntämisen mahdollistamisen osana kehityshanketta. Suorien säästöjen toteutumiseen vaikuttaa myös uudistuksen vaikutukset paperipostituksen yksikköhintoihin. Lisäksi säästöpotentiaali voi kasvaa yhä uusien viranomaisten ottaessa hallinnon yhteisen viestinvälityspalvelun käyttöön osana asiointipalvelujaan ja järjestelmiään.

Uudistuksella saavutettavat suorat säästöt ovat luonteeltaan laskennallisia, eikä arvioiden vuoksi ei ole tehty suoria määrärahavähennyksiä valtion talousarviossa. Valtionhallinnon tuottavuusohjelmaa ja sen mukaisia toimintamenosäästöjä koskevat määrärahavähennykset on tehty esityksestä erillisillä päätöksillä osana valtion talousarviota ja julkisen talouden suunnitelmaa. Esitys toimii valtionhallinnon tuottavuusohjelman mukaisena julkisen hallinnon yhteisenä rakenteellisenä uudistuksena, jolla eri momenttikohtaisia toimintamenosäästöjä on mahdollista osaltaan saavuttaa.

Suomi.fi-viestien kasvavien käyttömäärien myötä kehittämisestä muodostuu myös nousevia kustannuksia Suomi.fi-viestit-palvelusta vastaavalle Digi- ja väestötietovirastolle. DVV:n arvion mukaan nousevat kustannukset muodostuvat pääasiassa infrastruktuuriin (pilvipalvelut) liittyviin kustannuseriin sekä hankkeen aikana täsmennettävällä tavalla mahdollisesti myös muihin varautumisen, tietoturvan sekä tuen ja neuvonnan tehtäviin. Jatkuvien kustannusten syntymistä tarkastellaan osana lainsäädäntöratkaisun ja DVV:n kehittämishankkeen toimeenpanoa ja niistä linjataan erikseen osana DVV:n talouden ja toiminnan suunnittelua. DVV on esittänyt alustavia arvioita osana hankesuunnitelmaansa. Lisäksi mahdollisia vaikutuksia voi olla sähköisen tunnistautumisen käyttömääriin ja sitä kautta kustannuksiin, jotka kohdistuvat erilliselle arviomäärärahmomentille (28.30.04). Ensisijaisuudella on vaikutuksia Suomi.fi-viestien infrastruktuuri- ja kapasiteettikustannuksiin käyttäjämäärän ja viestimäärän lisääntyessä. Digi- ja väestötietoviraston arvion mukaan Suomi.fi-viestien pilvipalvelukustannukset kasvaisivat noin 130 000–170 000 euroa vuodessa lainsäädännön astuessa voimaan.

Yksityisten digipostipalveluiden hyödyntämisen mahdollistamisen jatkuvia kustannuksia ei toistaiseksi ole pystytty arvioimaan, sillä jatkuvien kustannusten suuruusluokkaan vaikuttavat suunnittelutyössä tehtävät markkinan ominaisuudet, tekniset valinnat sekä mukaan tulevien yksityisten digipostitoimijoiden lukumäärä. Yksityisille digipostitoimijoille maksettavia kompensatioita eli maksumallia ja sen tarpeellisuutta ylipäänsä tarkastellaan toimeenpanon yhteydessä yhdessä markkinatoimijoiden kanssa. Uudistuksen kustannus-hyötyanalyysia tarkennetaan suunnittelutyön lopputulemien pohjalta. Yksityisten digipostipalveluiden toimeenpanon kustannus-hyötyanalyysi tarkennetaan osana tiedonhallintalain (906/2019) 8 § mukaista tiedonhallinnan muutosten arviointia.

4 Ohjelman toimeenpano

Ohjelman tavoitteiden toteutuminen edellyttää toimenpiteitä koskien lainsäädäntöä, hallinnon yhteisen viestinvälityspalvelun teknistä kehittämistä, hallinnon asiakkaiden ja viranomaisten informaatio-ohjausta sekä tukitoimia viranomaisille palvelun käyttöönottamiseksi. Ohjelman toimeenpano pitää sisällään tässä luvussa esitellyt osa-alueet ja niiden toteutusperiaatteet. Ohjelman toimeenpanosta toteutetaan ohjelman viimeisenä toimintavuotena riippumaton loppuarviointi.

4.1 Lainsäädännön uudistaminen

Ohjelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että digitaaliseen asiointiin kykeneville kansalaisille ts. luonnollisille henkilöille tehdään lainsäädäntötoimin ensisijaiseksi vastaanottaa tiedoksiannot sähköisesti. Myös viranomaisten tiedoksiantojen toimittaminen yksityisiin digipostipalveluihin edellyttää lainsäädännön muutoksia.

Tunnistetut säädösmuutostarpeet koskettavat erityisesti sekä valtiovarainministeriön että oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöä. Tavoitteena on, että yleislainsäädäntöä ja hallinnon yhteisiä sähköisen asioinnin tukipalveluja koskevaa lainsäädäntöä kehitetään ensisijaisesti sähköistä tiedoksiantomenettelyä ohjaavaan suuntaan. Tarvittavissa määrin lainsäädäntötyössä tarkastellaan myös sektorikohtaista erityissääntelyä siltä osin, ettei sähköiselle tiedoksiannolle ole toimialakohtaisia esteitä. Lainsäädännön muutoksilla mahdollistetaan viranomaisen tiedoksiantojen toimittaminen myös yksityisiin digipostipalveluihin.

Lainsäädännön valmistelutyöhön ja ohjelmakokonaisuuden ohjaukseen osoitetaan valtiovarainministeriölle 372 500 euroa ja oikeusministeriölle 480 000 euroa eli yhteensä 852 500 euroa vuosille 2024–2027. Lisäksi yksityisten digipostipalveluiden hyödyntämisen mahdollistamisen toimeenpanoon ja säädösvalmistelutehtäviin on osoitettu valtiovarainministeriölle 330 000 euron määräraha vuosille 2025–2026.

4.1.1 Säädösvalmistelun esiselvitysvaihe

Säädösmuutostarpeiden tarkemman tason tunnistamiseksi ja arvioimiseksi valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö käynnistivät keväällä 2024 esiselvityksen. Esiselvitysvaiheen tehtävät ovat olleet:

- Tunnistaa tarkemmalla tasolla säädösmuutostarpeet ensisijaisesti sähköisen tiedoksiannon edistämiseksi
- Tarkentaa lainsäädännölliset ratkaisuvaihtoehdot tavoitteen toteuttamiseksi
- Arvioida eri ratkaisuvaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuutta ja
- Tuottaa näkemys eri ratkaisuvaihtoehtojen priorisoimiseksi.

Esiselvitys toimi pohjana säädösvalmisteluhankkeen asettamiselle. Esiselvitysvaiheesta vastasivat valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö. Valtiovarainministeriö koordinoi esiselvitysvaiheen työskentelyä.

4.1.2 Säädösvalmisteluhanke

Esiselvitysvaiheen tulosten pohjalta valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö asettivat 13.5.2024 lainsäädäntötyöryhmän valmistelevaan edistämishjelman tavoitteiden edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia. Lainsäädäntötyöryhmä asetettiin osaksi edistämishjelman rakennetta. Lainsäädäntötyön tavoitteena on, että tarvittavat lainsäädäntömuutokset tulisivat voimaan siten, että ne mahdollistavat sähköisen tiedoksiantomenettelyn ensisijaisuuden ja sitä kautta syntyvien kustannussäästöjen toteutumisen.

Lainsäädäntötyöryhmän tehtävänä on arvioida sähköistä tiedoksiantoa ja sähköistä viestinvälityspalvelua (Suomi.fi-viestit) koskevaa sääntelykokonaisuutta siten, että sähköistä tiedoksiantomenettelyä lisätään merkittävästi nykyisestä ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi työryhmän on työssään huomioitava mahdolliset tarpeet muuttaa erityislainsäädäntöä. Lainsäädäntötyöryhmän tehtävänä on laatia arvion pohjalta hallituksen esityksen muotoon ehdotus niistä lainsäädäntötoimenpiteistä, joita ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelman tavoitteiden toteuttaminen edellyttää. Lainsäädännön valmistelussa on huomioitava oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden sekä hyvän hallinnon vaatimusten toteutuminen sekä kuultava keskeisiä sidosryhmiä ml. kansalaisjärjestöt.

Lainsäädäntötyöryhmä luovuttaa luonnoksen hallituksen esitykseksi valtiovarainministeriölle ja oikeusministeriölle. Työryhmän puheenjohtaja toimii valtiovarainministeriön edustaja ja varapuheenjohtajana oikeusministeriön edustaja. Muiksi jäseniksi kutsutaan keskeiset ministeriöt ja virastot. Valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö nimeävät työryhmälle valmistelevan sihteeristön.

4.1.3 Yksityisten digipostipalveluiden hyödyntämisen mahdollistavien säädösmuutosten valmistelu

Viranomaisen tiedoksiantojen yksityisiin digipostipalveluihin toimittamisen mahdollistavat lainsäädäntömuutokset valmistellaan valtiovarainministeriön virkatyönä. Valmistelutyössä arvioidaan yksityisten digipostitoimijoiden rooli tiedoksiantojen toimittamisessa osana julkisen hallintotehtävän hoitamista sekä arvioidaan sääntelytarve yksityisiä digipostitoimijoita sääntelevistä teknisistä ja toiminnallisista kriteereistä. Säädosvalmistelua tehdään rinnakkain Digi- ja väestötietoviraston teknisen ja hallinnallisen valmistelutyön kanssa. Tavoitteena on antaa hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 aikana.

4.2 Ensisijaisuuden toteuttamisen kehittämishanke

Digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuus edellyttää nykyisen Suomi.fi-viestit-palvelun kehittämistä sekä informaatio-ohjausta ja tukea niin hallinnon asiakkaille kuin viranomaisille niin palvelun loppukäyttäjille kuin asiakasorganisaatioille. Tietoon ja tavoitteisiin pohjautuva viestintä ja markkinointi tukevat digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuuden tavoitteen saavuttamista. Ohjelman toimeenpanossa kehittämiskokonaisuutta viedään eteenpäin yhtenäisenä kokonaisuutena, koska mikään osa-alueista ei yksin ratkaise ohjelman tavoitteita. Kehittämishankkeesta vastaa Digi- ja väestötietovirasto.

Kehittämishanke käynnistetään vuoden 2024 aikana toteuttamalla kattava nykytilan analyysi, joka kokoaa yhteen asiakasymmärryksen hallinnon asiakkaita ja viranomaisia koskien digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuuteen liittyvistä osa-alueista. Analyysillä tunnistetaan tarvittavat toimenpiteet projektoitavaksi ja toimeenpantavaksi ohjelmakauden aikana.

Digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuuteen osoitetaan Digi- ja väestötietovirastolle 6 000 000 euroa vuosiksi 2024–2027 seuraavasti:

- Suomi.fi-viestien tekninen ja toiminnallinen kehittäminen (3,0 M€)
- Muutoksen tuki viranomaisille ja hallinnon asiakkaille (2,0 M€)
- Viestintä ja markkinointi (1,0 M€)

Kehittämisen vuosikohtaiset tavoitteet ja tuotokset tarkennetaan vuosittain laadittavassa toimintasuunnitelmassa, joka käsitellään ohjelman ohjausryhmässä.

Rahoituksen jakautuminen kehittämishankkeen eri osa-alueille on suuntaa antava ja se voi muuttua toimenpiteiden tarkentuessa mm. nykytilan analyysin pohjalta. Rahoituksen organisoimiseksi Digi- ja väestötietovirastolle myönnetään käyttö- ja kirjausoikeus ohjelman käytössä olevalle momentille.

4.2.1 Suomi.fi-viestien tekninen ja toiminnallinen kehittäminen

Suomi.fi-viestien jatkokehittäminen on jaettu kahteen kehittämiskokonaisuuteen. Ensimmäisessä kokonaisuudessa keskitytään siihen, että ensisijaisuus on teknisesti ja toiminnallisesti toteutettavissa vuoden 2026 alussa pohjautuen säädösvalmisteluhankkeessa edistettävään sääntelyratkaisuun. Toisessa kokonaisuudessa jatketaan hallitusti käyttäjäryhmien laajentamista ja toiminnallisuuden kehittämistä hallinnon asiakkaiden ja viranomaisten loppukäyttäjien ja asiakasorganisaatioiden tarpeiden pohjalta ohjelman tuottavuustavoitteisiin pohjautuen.

Kehittäminen kohdistuu Suomi.fi-viestien toiminnallisiin, mutta toimenpiteet voivat koskettaa Suomi.fi-viestien lisäksi esimerkiksi Suomi.fi-valtuuksiin, Suomi.fi-tunnistukseen tai johonkin muuhun sähköisen asioinnin tukipalveluun liittyvään osaan, mikäli se on tarpeen ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän tai tuottavuustavoitteiden toteutumiseksi.

Lisäksi valtiovarainministeriö toteuttaa hallitusohjelman kirjauksen mukaisen selvityksen mahdollisuuksista toimittaa viranomaisviestejä myös yksityisiin digipostipalveluihin. Selvityksen johtopäätöksistä ja suosituksista riippuen tämä voi tuoda Suomi.fi-viesteille tässä dokumentissa ennakkoimattomia kehittämistarpeita.

Kehittämiskokonaisuus 1

Ensimmäisessä kokonaisuudessa keskitytään siihen, että ensisijaisuus on teknisesti ja toiminnallisesti toteutettavissa vuoden 2026 alussa. Kehittämiskokonaisuuden 1 tehtävät ovat:

- Tarkentaa keskeisimmät tekniset ja toiminnalliset vaatimukset ja kehittämistarpeet säädösvalmisteluhankkeen lainsäädäntöratkaisuun pohjautuen.
- Arvioida Suomi.fi-viestien käytettävyyteen liittyviä kehittämistarpeita yhdessä hallinnon asiakkaiden, viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.
- Tuottaa ja toteuttaa tuottavuusohjelman tavoitteiden mukainen ratkaisu Suomi.fi-viesteihin.

Kehittämiskokonaisuus 2

Toisessa kokonaisuudessa jatketaan toiminnallisuuden kehittämistä julkisen hallinnon organisaatioiden ja hallinnon asiakkaiden tarpeiden pohjalta ja mahdollisuuksien mukaan käyttäjäryhmien laajentamista.

Kehittämiskokonaisuuden 2 tehtävät ovat:

- Priorisoida hankkeen tavoitteiden kannalta keskeisimmät jatkokehittämistarpeet yhdessä hallinnon asiakkaiden, viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.
- Arvioida eri ratkaisuvaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuutta.
- Jatkokehittää tuottavuusohjelman tavoitteiden mukaista ratkaisua tarvelähtöisesti.

4.2.2 Muutoksen tuki viranomaisille ja hallinnon asiakkaille

Suomi.fi-viestien käyttöönottoaminen ja käytön laajentaminen edellyttävät, että ensisijaisuuden mahdollisuudet ja hyödyt sekä sen edellyttämät muutokset prosesseihin organisaatioissa ymmärretään. Tavoitteena on

varmistaa ohjeistuksella, viestinnällä ja käyttöönoton tuella, että julkisen hallinnon organisaatiot ovat valmiita palvelun hyödyntämiseen. Kehittämisellä pyritään myös vastaavaan Valtiontalouden tarkastusviraston havaintoihin siitä, että monille viranomaisille Suomi.fi-viestien hyödyntäminen ja kytkeytyminen viranomaisten asiointipalveluihin edellyttää kirkastamista (VTV:n tarkastuskertomukset 10/2022). Myös hallinnon asiakkaita tuetaan Suomi.fi-viestien käyttöönotossa ja hyödyntämisessä.

Toimenpiteiden suunnittelu pohjautuu vuoden 2024 aikana laadittavaan nykytilan analyysiin.

Käyttöönottojen ja muutoksen tuen tehtävänä on:

- Suunnitella ja toteuttaa toimenpiteet tukemaan Suomi.fi-viestien käyttöasteen kasvattamista julkisen hallinnon viranomaisissa.
- Suunnitella ja toteuttaa toimenpiteet tukemaan hallinnon asiakkaita eli loppukäyttäjiä ottamaan Suomi.fi-viestit käyttöön.
- Seurata toimenpiteiden toteutumista sovitulla mittareilla.

4.2.3 Viestintä ja markkinointi

Ohjelmakokonaisuuden viestintä ja markkinointi kohdistuu julkisen hallinnon organisaatioihin, hallinnon asiakkaisiin sekä muihin keskeisiin sidosryhmiin (esim. järjestelmätointittajat). Viestinnän ja markkinoinnin tavoitteena on kertoa oikea-aikaisesti ja avoimesti kehittämisen vaikutuksista, vaatimuksista ja mahdollisuuksista viestinnän kohderyhmille. Viestintä ja markkinointi tukee organisaatioiden käyttöönottoja ja hallinnon asiakkaiden siirtymistä ensisijaisesti digitaaliseen viranomaisviestintään. Hallinnon asiakkaille hyödyistä viestiminen ja motivointi on erityisen tärkeää ja heille suunnatun viestinnän tulee pohjautua vahvaan asiakasymmärrykseen, tutkittuun tietoon ja Suomi.fi-viestien käyttäjädataan. Vaikuttava viestintä ja markkinointi vaatii onnistuakseen monikanavaista ja kohderyhmäkohtaista viestintää. Viestintäkokonaisuudesta vastaa Digi- ja väestötietovirasto.

Viestinnän ja markkinoinnin tehtävänä on:

- suunnitella, tuottaa ja toteuttaa oikea-aikaiset ja vaikuttavat viestintä- ja markkinointitoimenpiteet yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa.

4.3 Yksityisten digipostipalveluiden hyödyntämisen mahdollistava toimeenpano

Digi- ja väestötietovirasto vastaa yksityisten digipostipalvelujen hyödyntämisen mahdollistavien tietojärjestelmämuutosten suunnittelusta ja toimeenpanosta. Julkisen hallinnon yhteisen viestinvälityspalvelun rinnalle tuodaan muita vaihtoehtoja vastaanottaa viranomaisposti (tiedoksiannot), jolloin käyttäjät voivat valita hyödyntämänsä palvelun viranomaisten tiedoksiantoja vastaanottamiseen. Tavoitteena on edistää kansalaisten valinnanvapautta ja parantaa asiakaskokemusta, vahvistaa digitaalista kasvuympäristöä ja luoda edellytyksiä uusille digitaalisille liiketoimintamalleille ja innovaatioille. Hankkeessa muodostetaan tarvittavat sidosryhmäverkostot asiakastarpeiden tunnistamiseksi ja huomioimiseksi ratkaisun suunnittelussa ja

toimeenpanossa. Yksityisten digipostipalveluiden käytön reunaehdoja ja vaatimuksia tarkennetaan osallistavassa prosessissa yhdessä sidosryhmien kanssa.

Toimeenpanohankkeen tehtävänä on:

- mahdollistaa teknisesti ja toiminnallisesti yksityisten digipostipalveluiden käyttö viranomaisen sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä hallinnon yhteisen viestinvälityspalvelun rinnalla.
- toteuttaa ratkaisu kustannustehokkaasti ja siten, ettei tiedoksiantoja toimittaville viranomaisille aiheudu muutoksesta merkittäviä kustannuksia.
- varmistaa, että toimeenpantava ratkaisu on kansalaisen näkökulmasta vaivaton sekä sujuva ottaa käyttöön, hyödyntää ja tarvittaessa lopettaa palvelun käyttö tai vaihtaa palveluntarjoajaa.
- toteuttaa ratkaisu tietoturva-vaatimukset huomioiden ja varmistaa palvelun jatkuvan käytön turvaaminen, vaikka yksityisen palveluntarjoajan tarjoama palvelu ei olisi käytettävissä.
- huolehtia, että muutoksesta viestitään oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti.

Digi- ja väestötietoviraston alustavan arvion mukaan toimeenpanon kustannusarvio on yhteensä 8,5 miljoonaa euroa vuosina 2025–2027. Kehityskustannuksia sekä jatkuvan palvelun ylläpitokustannuksia tarkennetaan teknisen määrittelytyön yhteydessä. Pysyvästä lisärahoitustarpeesta päätetään erikseen osana kehys- ja talousarviovalmistelua.

Toimeenpanohanketta tarkennetaan vuosittain erikseen laadittavalla toimeenpanosuunnitelmalla, joka käsitellään ohjelman ohjausryhmässä.

4.4 Valtionavustukset viranomaisille Suomi.fi-viestien käyttöönottamiseksi

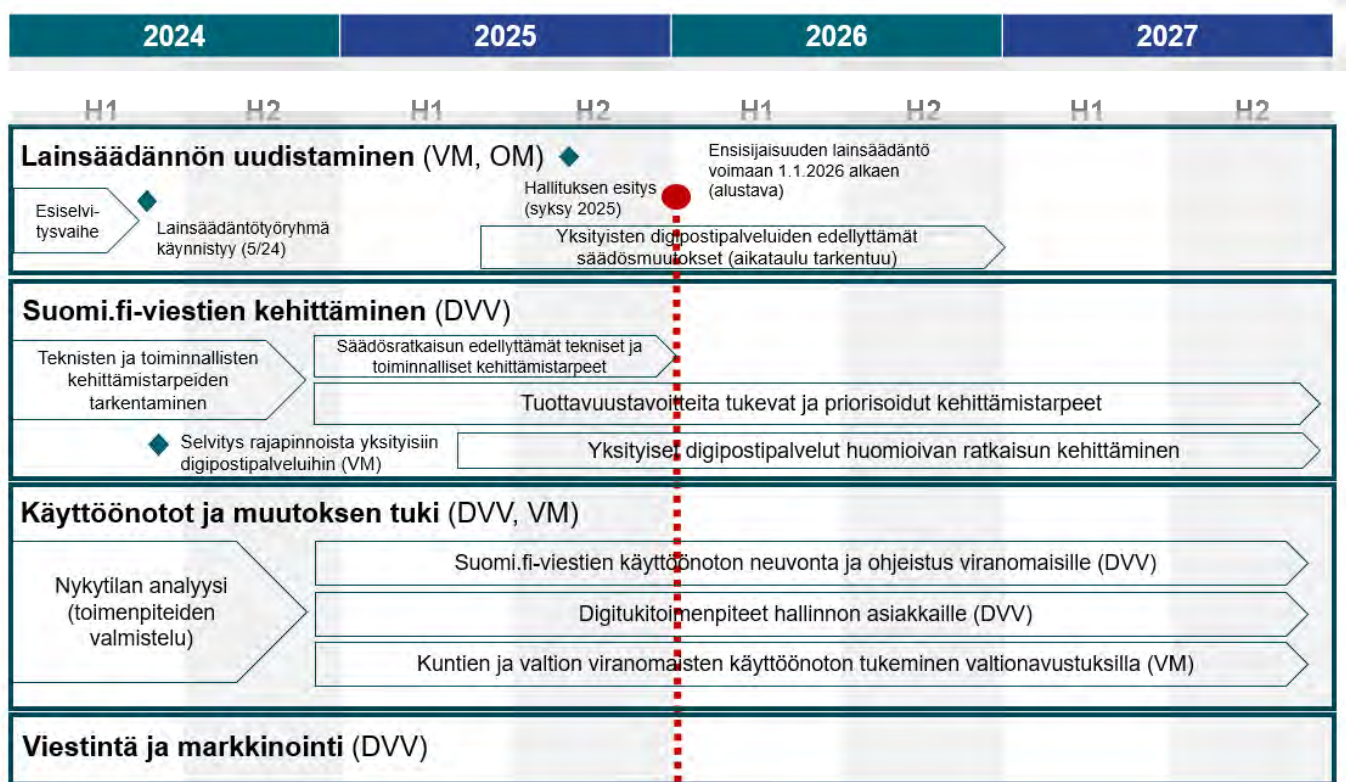
Osana digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuuden edistämistä valtiovarainministeriö toteuttaa valtionavustushaun julkisen hallinnon organisaatioille Suomi.fi-viestien käyttöönottamiseksi.

Valtionavustusten tarkempi kohdentaminen ja kriteerit tarkennetaan osana Suomi.fi-viestien laaja-alaista kehittämistyötä osana ohjelman toimeenpanoa. Valtionavustusten myöntämiseen esitetään 2,0 miljoonan euron suuruista määrärahaa.

Tukitoimien organisoinnissa ja suunnittelussa huomioidaan kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttamisohjelmassa (2014–2017) toteutetut toimenpiteet, jotka vauhdittivat Suomi.fi-palveluiden käyttöönottoa toteuttamisohjelman aikana.

5 Ohjelman aikataulu ja vaiheistus

Ohjelma on kestoaltaan nelivuotinen ja se ajoittuu vuosille 2024–2027. Ohjelman yleinen aikataulu ja siihen liittyvät tavoitteet on kuvattu alla esitetyssä kuviossa. Ohjelmaan kuuluvien hankkeiden aikataulut täsmennetään hankekohtaisissa toimeenpanosuunnitelmissa. Yksityisten digipostipalveluiden hyödyntäminen viranomaisen sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä on tavoitteena toteuttaa mahdollisimman pian vuoden 2026 aikana. Toimeenpanon aikataulu tarkentuu osana valmistelutyötä.

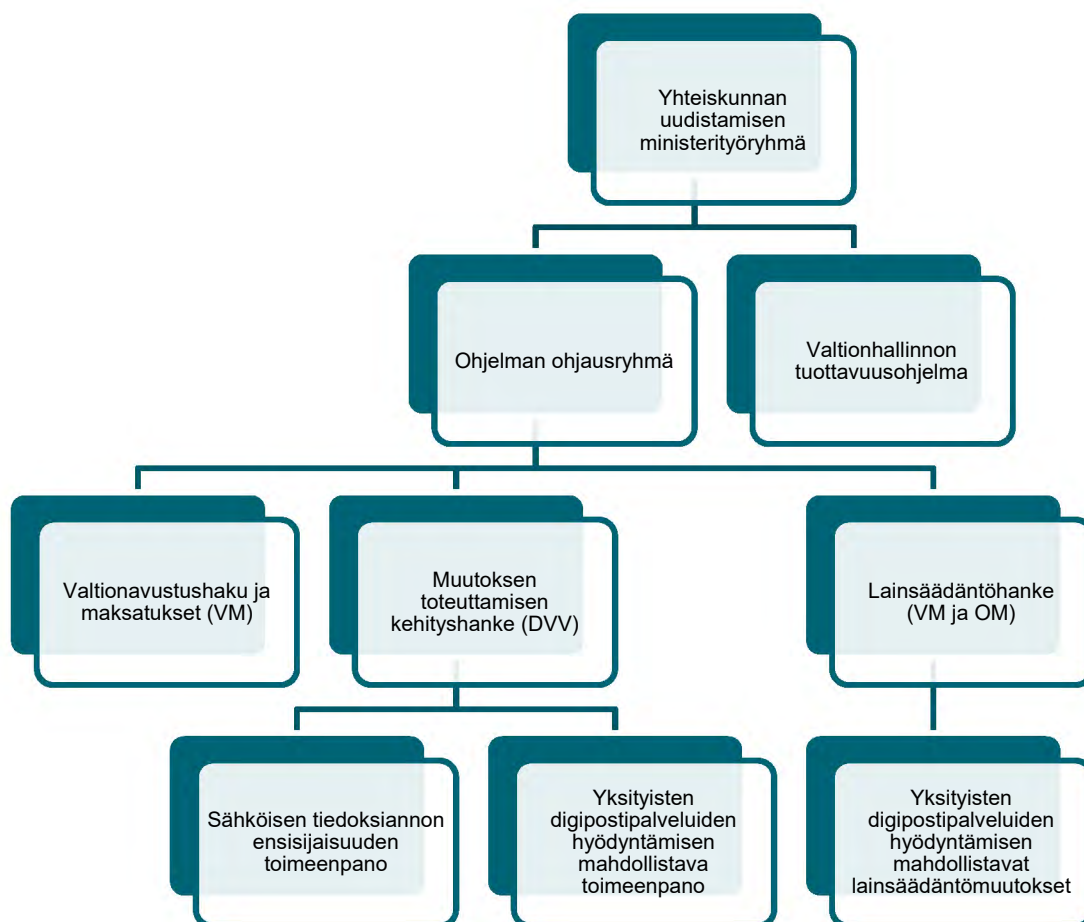
Kuva 1: Ohjelman alustava ylätasoinen aikataulu ja vaiheistus.

6 Ohjelman organisointi ja ohjausmalli

Ohjelman ohjauksesta vastaa valtiovarainministeriö, joka asettaa ohjelman ja sen ohjausryhmän. Ohjelman omistajana toimii ICT-johtaja. Ohjelman etenemistä seurataan tarvittavissa määrin yhteiskunnan uudistamisen ministerityöryhmässä, digitoimistossa ja sen yhteistyöryhmissä sekä osana tuottavuusohjelman toimeenpanoa.

Ohjelman käytännön toteutuksesta Suomi.fi-palveluiden teknisen ja toiminnallisen kehittämisen, tukitoimintojen organisoinnin sekä viestinnän ja markkinoinnin osalta vastaa Digi- ja väestötietovirasto.

Lainsäädännön valmistelusta vastaavat valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö yhteistoiminnassa muiden hallinnonalojen kanssa. Viranomaisen tiedoksiantojen yksityisiin digipostipalveluihin toimittamisen mahdollistavat lainsäädäntömuutokset valmistellaan valtiovarainministeriön virkatyönä.

Kuva 2: Ohjelman yleinen organisoituminen.

6.1 Ohjelman ohjausryhmä

Toteutuksen ohjaamiseksi valtiovarainministeriö asettaa ohjelmalle poikkihallinnollisen ohjausryhmän. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii ICT-johtaja valtiovarainministeriöstä.

Ohjausryhmän tehtävät ovat seuraavat:

- Hyväksyä ohjelman tavoitteet ja aikataulu ja tarvittaessa päättää niiden tarkentamisesta ja priorisoinnista ohjelman edetessä.
- Hyväksyä ohjelman toimintaa ohjaavat toimintasuunnitelmat sekä suunnitelmien merkittävimmät muutokset.
- Kehittää, seurata ja ohjata ohjelman etenemistä sovittujen tavoitteiden mukaisesti.
- Antaa ohjelman jälkeiset toimenpidesuositukset, hyväksyä ohjelmaa koskevat loppuraportit ja puoltaa ohjelman päättämistä.

Ohjausryhmän kokoonpanoa voidaan tarvittaessa ohjelmakauden aikana muuttaa. Ohjelman asettamisen yhteydessä ohjausryhmän kokoonpano on seuraava (varajäsen suluissa):

ICT-johtaja Jarkko Levasma, valtiovarainministeriö, puheenjohtaja

Tietohallintoneuvos Katja Väänänen, valtiovarainministeriö, varapuheenjohtaja

Lainsäädäntöneuvos Liisa Leppävirta, oikeusministeriö

Johtava asiantuntija Ismo Parviainen (johtava asiantuntija Minna Bloigu), sisäministeriö

Tietohallintopäällikkö Markku Heinäsenaho (tietojärjestelmäasiantuntija Samuli Kraneis), opetus- ja kulttuuriministeriö

Tietohallintojohtaja Antti Vertanen (tietohallintoasiantuntija Mika Tuikkanen), maa- ja metsätalousministeriö

Yksikön johtaja Aino Sipari (viestintäneuvos Kreetta Simola), liikenne- ja viestintäministeriö

Kehittämispäällikkö Petteri Ohvo (erityisasiantuntija Benita Troberg), työ- ja elinkeinoministeriö

Erityisasiantuntija Teemupekka Virtanen, sosiaali- ja terveysministeriö

Ylijohtaja Timo Salovaara (ylijohtaja Noora Kallio), Digi- ja väestötietovirasto

Johtava asiantuntija Maria Bäckblom (päällikkö Sari Örn), Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Tietohallintopäällikkö Sasa Haavisto (ylitarkastaja Petri Pipatti), Poliisihallitus

Tietoturvajohtaja Timo Kaartosalmi (suunnittelija Marko J. Jalkanen), Puolustusvoimat

Ylijohtaja Saku Airosmäa (asiakkuusjohtaja Hilka Pelander), Verohallinto

Palvelujohtaja Antti Jussila (johtava asiantuntija Tomi Ståhl), Kansaneläkelaitos

Tietohallintojohtaja Tapio Matinmikko (kehittämispäällikkö Ari Ylinärrä), Oulun kaupunki

Johtaja Elisa Kettunen (erityisasiantuntija Heli Hänninen), Suomen Kuntaliitto ry

Hankejohtaja Maija Valta, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

IT-kumppanuuspalveluiden päällikkö Pirjo Huttunen, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Ohjelmapäällikkö Artem Kuosti (järjestöpäällikkö Julie Breton), Moniheli ry

Erityisasiantuntija Kirsi Marttinen (erityisasiantuntija Anita Hahl-Weckström), SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Johtava asiantuntija Tiina Etelämäki, Vanhustyön keskusliitto ry

Ohjausryhmä kokoontuu noin kahden kuukauden välein. Ohjausryhmän sihteeristönä toimivat valtiovarainministeriön ja oikeusministeriön sekä Digi- ja väestötietoviraston (DVV:n hankkeen hankepäällikkö) edustajat. Ohjausryhmän kokouksiin voidaan tarvittaessa kutsua mukaan ulkopuolisia asiantuntijoita.

6.3 Raportointi ja dokumentaatio

Ohjelmassa noudatetaan valtionhallinnon [yleisiä periaatteita merkittävien ICT-hankkeiden raportoinnista](#). Ohjelman tiedot tallennetaan valtion yhteiseen Hankesalkkuun ja hankkeen etenemistä seurataan päätasolla siellä.

Hankkeen julkiset tiedot ja asiakirjat tallennetaan Hankeikkunaan mahdollisimman kattavasti ja arkistoidaan VAHVA-järjestelmään määräyksen ”Valtioneuvoston kanslian määräys hanketietojen hallinnasta valtioneuvostossa” (VN/3061/2020) mukaisesti. Ohjelman ohjausryhmä hyödyntää yhteistä Tiimeri-työtilaa.

7 Ohjelman liittymät, riippuvuudet ja rajaukset

7.1 Ohjelman liittymät ja riippuvuudet

Seuraavassa taulukossa kuvataan ohjelman toteuttamisen riippuvuudet muista ohjelmista, projekteista, kehityksestä, kehittämisestä tai päätöksistä. Nämä huomioidaan ohjelman toteutuksen suunnittelussa.

Ohjelman liittymät ja riippuvuudet	
Kohde	Kohteen kuvaus
Suomi.fi-palvelujen pitkän aikavälin strategia ja strateginen ohjaus.	Suomi.fi-viestit on strategialla ohjattavista palveluista osana Suomi.fi-tukipalvelukokonaisuutta.
Valtionhallinnon tuottavuusohjelma	Digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuuden edistäminen on osa hallitusohjelmaan sisältyvän valtionhallinnon tuottavuusohjelman toimeenpanoa (hallitusohjelman liite B). Tuottavuusohjelman tavoitteena on korjata julkisen hallinnon kestävyysvajetta. Valtionhallinnon toimintaa tehostamalla tavoitellaan 243 miljoona euron säästöjä vuodesta 2027 eteenpäin
Digitalisaation lainsäädännön uudistaminen	Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaan hallitus käynnistää julkisen hallinnon digitalisaatioon kytkeytyvän laajan lainsäädännön poikkihallinnollisen uudistusohjelman, jossa tunnistetaan ja kumotaan norminpurun hengessä digitalisaatiota estävät tai vaikeuttavat säädökset. Digitaalisen ensisijaisuuden edistäminen kytkeytyy osaksi mahdollistavan lainsäädännön kokonaisuutta.
Hyvinvointialueiden ohjaus ja rahoitus	Hyvinvointialueiden integraatiot eivät ole edellytys ohjelmassa esitettyjen

	tuottavuustavoitteiden toteutumiseksi, mutta ohjelmassa tehtävä kehitystyö tarjoaa hyvinvointialueille tuottavuuspotentiaalia sekä suoraa säästöä jo Suomi.fi-viestejä käyttäville hyvinvointialueille. Hyvinvointialueiden osalta toimenpiteet tulee sovittaa yhteen alueiden muutosohjelmiin sisältyviin digitoimenpiteisiin.
--	---

7.2 Kehittämisen keskeiset rajaukset

Seuraavassa taulukossa kuvataan ohjelman toteuttamisen rajaukset ja rajausten syyt. Toteuttamisen rajauksessa määritellään sellaiset asiat ja ominaisuudet, joiden saattaisi kuvitella kuuluvan ohjelman tehtäviin ja tuotoksiin, mutta joita ei jostain syystä toteuteta tässä ohjelmassa ja joilla pyritään poistamaan luuloja ja oletuksia.

Ohjelman rajaukset	
Kohde	Kohteen kuvaus
Sähköisten asiointipalvelujen kehittäminen	Ohjelmassa ei kehitetä organisaatioiden sähköisiä asiointipalveluja eikä ohjelma tue niiden kehittämistyötä rahallisesti pl. mahdolliset valtionavustukset viestit-palvelun käyttöönottoon.
Oikeushenkilöiden ensisijaisuus digitaaliseen viranomaisviestintään	Oikeushenkilöiden ensisijaisuus on tunnistettu tulevaisuuden kehittämiskohde, mutta se edellyttäisi budjetoitua huomattavasti mittavampia investointeja Suomi.fi-viestien jatkokehittämiseen. Oikeushenkilöt (mm. yritykset) voivat vapaavalintaisesti ottaa Suomi.fi-viestit käyttöön.
Hyvinvointialueiden rahoitus	Hyvinvointialueille ei kohdenneta niiden rahoituspohjan ulkopuolista erillisrahoitusta Suomi.fi-viestien käyttöönottoon tai hyödyntämiseen. Hyvinvointialueiden integraatiot eivät ole edellytys ohjelmassa esitettyjen tuottavuustavoitteiden toteutumiseksi, mutta ohjelmassa tehtävä kehitystyö tarjoaa hyvinvointialueille tuottavuuspotentiaalia sekä suoraa säästöä jo Suomi.fi-viestejä käyttäville hyvinvointialueille.

8 Ohjelman budjetti

Ohjelman kokonaisbudjetti vuosina 2024–2027 on yhteensä 17 683 000 euroa momentilta Tuottavuuden edistäminen 28.70.20. Budjetti jakaantuu alla olevan taulukon mukaisesti:

Ohjelman budjetti	
Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuuden toteutuksen ohjaus ja lainsäädäntöhanke (VM, OM)	853 000 €
Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuuden toteuttamishanke (DVV) - Suomi.fi-viestien tekninen ja toiminnallinen kehittäminen (3,0 M€) - Käyttöönottojen ja muutoksen tuki viranomaisille ja hallinnon asiakkaille (2,0 M€) - Viestintä ja markkinointi (1,0 M€)	6 000 000 €
Valtionavustukset kunnille ja valtionhallinnon toimijoille (VM)	2 000 000 €
Yksityisten digipostipalveluiden hyödyntämisen mahdollistavat tietojärjestelmämuutokset ja tekninen kehitystyö (DVV)	8 500 000 €
Yksityisten digipostipalveluiden hyödyntämisen mahdollistavat lainsäädäntömuutokset ja toteutuksen ohjaus (VM)	330 000 €
Yhteensä	17 683 000 €

Valtiovarainministeriö huolehtii toteutuksen ohjauksesta, valtionavustusprosessista sekä hallinnonalansa lainsäädännön valmistelusta. Tehtävät edellyttävät määräaikaista henkilöresursseja valtiovarainministeriölle toimenpideohjelman ajan. Tuotantokäytön ja ylläpidon aikaisesta jatkuvasta rahoituksesta päätetään erikseen osana talousarvio- ja kehysvalmistelua.

9 Riskit ja riskienhallinta

Ohjelman riskinhallinnassa noudatetaan julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden johtoryhmän (VAHTI) tuottaman riskienhallintaohjeen käytäntöjä: [Ohje riskienhallintaan, Valtiovarainministeriön julkaisuja 22/2017](#).

Ohjelmaan kuuluvista hankkeista ja niiden toimeenpanosta laaditaan riskianalyysi, jonka tuloksena laaditaan riskienhallintasuunnitelma hankekohtaisesti. Riskienhallintasuunnitelmassa määritetään, miten epävarmuuteen valmistaudutaan ja mitä riskitekijöitä niistä seuraa.

Ohjelmatason keskeisimmiksi riskeiksi on ohjelmasuunnitelman laatimisen yhteydessä tunnistettu seuraavassa taulukossa esitetyt tekijät. Ohjelmatason riskejä seurataan ja tarkennetaan ohjausryhmän kokouksissa tarpeen mukaan.

Ohjelman riskit	
Riski ja kuvaus	Toimenpiteet
Säädösmuutostarpeiden linkittyminen kansalaisten perusoikeuksiin ja oikeusturvaan liittyviin tekijöihin luo kehittämiseen ja lainsäädännön valmisteluun liittyviä aikataulu- ja toteuttamisiskejä.	Ennen lainsäädäntöhankkeen aloittamista tunnistetaan keskeiset oikeudelliset reunaehdot ja tarkemman tason säädösmuutostarpeet yleislainsäädäntöä koskien. Tiivis yhteistyö muiden ministeriöiden kanssa. Esiselvitysvaiheessa tunnistetaan perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen kannalta tarkoituksenmukaiset etenemislinjaukset.
Kaksi rinnakkaista toimeenpanohanketta luo merkittäviä riippuvuus- ja aikatauluskejä. Kehitystoimenpiteet kohdistuvat samaan sovelluskantaan.	Talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjausten mukaisesti toimeenpanossa noudatetaan tarvittaessa periaatetta, että digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuuden toimeenpano priorisoidaan.
Yksityiset digipostipalvelut mahdollistava ratkaisu ei riittävällä tavalla vastaa yksityisten digipostitoimijoiden, viranomaisten tai kansalaisten tarpeisiin.	Riittävä resursointi yhteiskeittämiseen ja sidosryhmäyhteistyöhön osana toimeenpanohanketta ja määrittelytyötä. Eri osapuolten tarpeiden ja odotusten tunnistaminen.
Ohjelman tavoitteiden tahaton tai tahallinen väärinymmärtäminen sekä mahdolliset digitaalisuuden ensisijaisuutta koskevat kielteiset asenteet luovat toteuttamisriskiä toimeenpanolle.	Viestintätoimenpiteet on ohjelmaa asetettaessa riittävällä tavalla resursoitu osana ohjelman toimeenpanoa. Viestinnän osalta tehdään laaja-alaista yhteistyötä asianosaisten organisaatioiden kanssa sekä tiivistä sidosryhmäyhteistyötä. Viestinnässä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevia kanavia ja foorumeita.
Viranomaisten mahdolliset toteutus- ja aikatauluhaasteet hyödyntää toiminnassaan Suomi.fi-viestejä luo esteitä tai hidasteita ohjelman tuottavuustavoitteiden toteuttamiseksi.	Tarjotaan viranomaisille valtionavustusta ja neuvontaa Suomi.fi-viestien hyödyntämiseen. Selkeytetään Suomi.fi-viestien roolia osana viranomaisten asiointijärjestelmiä ja viranomaistoiminnan toteuttamista. Parannetaan Suomi.fi-viestien käytettävyyttä sekä toiminnallisuuksia asiakaslähtöisellä kehittämisellä.
Ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän vaikutukset postitushintojen yksikköhintojen nousuun ja julkiseen talouteen ovat epävarmat.	Osana valmistelua ja toimeenpanoa arvioidaan vaikutuksia sekä tarvetta yksikköhintoihin vaikuttaviin lainsäädäntömuutoksiin.
Tavoiteltujen hyötyjen toteutumisen seuranta ja sen resursointi. Hyödyt realisoituvat osittain ohjelman päättymisen jälkeen, mikä haastaa ohjelman vaikuttavuuden arviointia.	Hyötyjä seurataan pitkäjänteisesti osana julkisen hallinnon tuottavuustavoitteiden toteutumista. Käytetään tavoitteiden seurannassa tarkoituksenmukaisia lähteitä (Valtiokonttorin keskuskirjanpito, DVV:n Suomi.fi-viestien käyttäjä- ja organisaatiotiedot)